

עבודת השם

פרשת "אחרי מות"

אלא לעסוק במסחר שחור. היו שם שתי עיירות יהודיות, שכל אחת מהן השתייכה למדינה אחרת, ושתייהן היו על הגבול, ובתווך שביניהן היה יער שנחשב לשטח הפקר. יהודי שתי העיירות היו מתנגבים באישון-לילה לתוך היער ומחליפים ביניהם סחורות, וכך הצליחו לעשות קצת לפרנסתם.

פעם אחת יצא יהודי אחד באמצע הלילה ועל גבו שק מלא סחורה ונכנס ליער, כדי שיוכל להעבירו בעסקת-חליפין עם יהודי מן העיירה השנייה. מובן מאליו שהיה מפוחד וזהיר, וכל רשרוש ששמע עצר את נשימתו. לפתע ראה מרחוק שוטר. לבו עמד מלפעוס. מיד הלך והשליך מעל שכמו את השק, שהשוטר לא יוכל לתפוס אותו ביחד עם הסחורה, והמשיך לעבור כך, ללא הסחורה. אבל פלא בעיניו, הוא רואה שהשוטר מסתכל עליו, אבל הוא עומד כבול-עץ, ללא נוע. הוא מתקרב עוד יותר, והשוטר אינו זו ואינו מגיע איבר. החליט היהודי, בוודאי זה איזה גולם או שיכור. אם כך, חושב הוא לעצמו, למה ישאיר את השק הפקר. חוזר הוא על עקבותיו, מרים את השק ושם אותו על שכמו וממשיך ללכת. עיניו אינן סרות מהשוטר, והשוטר ממשיך לעמוד באותו מצב, ללא תנועה, ממשיך הוא ללכת, הוא אפילו עבר כבר את השוטר, הוא כבר בטוח.

אבל לפתע, לאחר שעבר את השוטר מרחק מסוים, רואה הוא שהשוטר מתחיל ללכת אחריו. עכשיו כבר אין לו שום ברירה. הוא לא יכול לסלק את השק מעל גבו שהרי כבר נראה עם השק, לעצור אינו יכול כי השוטר הולך אחריו. מה לעשות? ממשיך הוא ללכת, והשוטר הולך אחריו ושותק. חושב היהודי, אולי בכל זאת לא קרה כלום. הוא הולך, השוטר הולך אחריו ושותק. מילא, שילך, העיקר שהוא לא אומר כלום. כך עובר היהודי לאורך כל היער, והוא כבר מגיע אל העיירה השנייה, ואז לפתע צועק השוטר כנגדו: אי, יהודי, מה יש לך בשק...? פורץ היהודי בבכי מר ונואש: רשע מרושע, הלא ראית אותי כבר לפני שלושה קילומטר, למה נתת לי ללכת את כל הדרך הזו, כשלבי דופק והולם בחזקה וכתפי נשברות מכובד המשא? איך יכולת לתת לי ללכת שלושה קילומטר בבוקר ואתה כל הזמן שותק, ועכשיו תשלח אותי חזרה על עקבותיי? סיים רבי בנימין המגיד ואמר: כך נראה יוס'כיפור שלנו עם היצר-הרע. אנחנו באים ל"כיל נדר"י והוא שותק. בשחרית הוא שותק, במנחה הוא שותק וגם בנעילה הוא שותק. והנה, עוד מעט כבר מתפללים ערבית, וברגע זה הוא מנתר ממקומו וקופץ עליו והודף אותנו חזרה לאחור!... (שאל אביך ויגד)

בִּי-בַיִם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם, לְשַׁהַר אֶתְכֶם: מִבֹּל, חַטָּאתֵיכֶם, לְפָנַי ה', תִּשְׁתַּחֲוּוּ. (אחרי מות ט"ז, ל) אמר רבי עקיבא: אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, שנאמר: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם", ואומר "מקוה ישראל ה'" מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל (יומא פ"ה:). לכאורה מדוע לא די בפסוק "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם" ללמדנו שהקדוש ברוך הוא מטהר את הטמאים. ומדוע מביאה המשנה גם את הפסוק "מקוה ישראל ה'?" אלא אומר רבי ישראל ברוך קמאי - באה המשנה ללמדנו דרכה של תשובה מה היא, כשם שמקוה המטהרת את הטמאים אינה מועילה אלא אם כן הטמא מכין עצמו ומסיר מעליו כל חציצה וכל כתם, שאם לא כן לא הועילה המקוה מאומה, כך התשובה אין כוחה אלא בהכנה תחילה, על ידי שיסיר מליבו כל שמץ של זרהמה וטינופת החוצצים בינו לבין אבינו שבשמים.

זהו שאמר רבי עקיבא, אף שה' הוא המטהר אתכם, שנאמר: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם", אין טהרה זו אלא בדומה לטבילה במקוה, שנאמר "מקוה ישראל ה'", לפיכך עליכם להכשיר עצמיכם תחילה. (משלחן גבוה לוקט מלבוש יוסף)

בבית הכנסת שברדין כבר סיימו תפילת נעילה של יום-הכיפורים ונותר מעט זמן עד לתפילת ערבית. ישבו המתפללים ושוחחו ביניהם שיחת-חולין. ראה זאת רבי בנימין, המגיד של רדין, ונתעגמה נפשו עד מאוד, כי אחרי יום שלם של עבודת יוס'כיפור כבר שוקעים לשיחה בטלה. עלה רבי בנימין לבימה ואמר: אמשול לכם משל. כידוע, היו ברוסיה גזירות קשות נגד היהודים, שללו מהם את כל מקורות הפרנסה, הכול נאסר עליהם, ולא הייתה להם ברירה

19:02	כניסת השבת
20:04	צאת השבת
19:23	שקיעה
20:35	ר. תם
5:56	הנץ

הפטרה: "וייהי דבר ה' אלי"

"וְשָׁמַרְתֶּם אֶת-חֻקֹּתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטַי, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּכֶם הָאֲדָמָה וְחַי בָּהֶם: אֲנִי, ה'." (אחרי מות י"ח, ה) מעשה שהיה אצל הגאון הצדיק רבי שמחה בונם ורנר זצ"ל. בשכונת שייסד, הלא היה שכונת "בתי ורנר" בשכונת "לימאה שערים" התגוררה אישה אחת שזכתה והגיעה לגיל מופלג ביותר מאה ושש עשרה שנים. והנה קרב יום הכיפורים של אותה שנה. הישישה כבר הייתה חלושה ביותר. כמעט כל כוחותיה עזובה. הלכו ושאלו אצל הרופא, האם מותר להניח לה לצום. מיהר הרופא לבדוקה וקבע בצורה החלטית ממש פיקוח נפש! אסור בתכלית להניח לה לצום! שמעה הישישה והגיבה בביטול רב: 104 שנים שאני צמה ביום הכיפורים והשנה לא אצום! לא בא בחשבון! אצום כמו תמיד! לא שייך לשנות מאומה! שמע רבי שמחה בונם ורנר והתלבט מה לעשות כאן. הרופא אסר עליה את הצום. הוא אכן ישישה מופלגת בשנים וסכנת פיקוח נפש היא ממש בעליל. מצד שני, היא מתנגד, היא מסרבת לקבל את הכרעת הרופא. ואולי מי יודע, אם תאכל אולי דווקא זה יזיק לה. הגע בנפשך! ישישה כה מופלגת שעברו עליה כדבריה כבר 104 תעניות של יום כיפורים כמה זה ישפיע

עליה לרעה אם נכריח אותה לאכול! איזו עוגמת נפש... תהיה לה... אבל לבסוף מצא רבי שמחה בונם עצה נפלאה: האישה לא רק ישישה וחלושה הייתה אלא גם מאוד עיניה כבר ניטל ממנה ולא הבחינה אף בין אור לחושך שלח לומר לה: יהי כדברך! את תתעני ביום הכיפורים כמנהגך מימים ימימה. לא ניטול את הדבר הזה ממך. נרגעה הישישה ומלמלה דברי תורה על כך. ואולם, ביום הכיפורים, שעות אחדות בלבד לאחר שהאיר היום, בא רבי שמחה בונם לביתה של הישישה, ביחד עם כמה אנשים צעירים, וביזמתו הוציא אחד מהם שופר ותקע תקיעה, וכל האחרים עמדו וקראו את הקיראה: "לשנה הבאה בירושלים", כפי המנהג שתוקעים במוצאי יוה"כ פ... הישישה, שכאמור מאוד עיניה כבר ניטל ממנה מפאת זאת לא יכלה עוד לחשב בדיוקנות חשבון של שעות, שמעה את הכול וקיבלה כי תם צום יום הכיפורים. הלכה ונשלה לפיה מעט משקה ואוכל והשביעה את נפשה כלאחר הצום בערב... כזו הייתה חרדתו של צדיק זה לנפש אחת מישראל, וכך הפליא בעצמה להחיותה. (שאל אביך ויגדך)

סיפור בהמשכים "הנקודה היהודית" חלק ב.

מצבור: ניקולאי היה ידוע באכזריותו הרבה ובגנרותיו הקשות על היהודים. דרך מיוחדת הייתה לניקולאי, כאשר רצה לעמוד על הלך הרוח בקרב העם, נהג להתחפש לאיש פשוט ולהתהלך בתוך העם. **המשך:** תתהפך חרב הפלדה לחרב של עץ... באומרו זאת שלף את החרב מנדנה, והנה היא חרב עץ... הצאר נהנה מאוד מחוכמתו של החייל. הוא השיג עצמו משתף פעולה איתו ואמר, כי לנוכח הנס הגלוי הוא מוחל לחייל השני על 'חטאו', ואותו הוא מעלה בדרגה. הצאר עזב את הגדוד אך לא שכח את החייל החכם. הוא התעניין בו ואף נהג להזמין אותו לארמונו ולשוחח עמו מפעם לפעם. הוא הורה להעלות אותו בדרגה, עד שנעשה קצין בכיר בצבאו. פעם אחת, בשעה שישבו ושוחחו, אמר לו הצאר: "אתה נוהג להזכיר תכופות את בורא העולם. האומנם אתה מבקר בקביעות בכנסייה?". החייל ה'קנטוניסט' השיב: "אמנם אני אדם מאמין, אך לכנסייה לא הלכתי מעודי, כי אני יהודי". זיעה קרה כיסתה את פני הצאר. "יהודי?!" עלה טון קולו, "האם התכוונת לרמות אותי כל העת כשלא גילית לי את מוצאך, ובינתיים העליתי אותך מדרגה לדרגה...! לשווא ניסח החייל להסביר כי מעולם לא שאל אותו הצאר על עמו, והוא מצידו לא התכוון להסתיר עובדה זו. עתה, אם ירצה הצאר, הוא מוכן לחזור ולהיות חייל פשוט, נטול דרגות. הצאר סירב לקבל את הצעתו באומרו כי הוא צופה לו עתיד גדול, אך אין הוא מוכן להשלים עם עובדת יהדותו. לכן הוא מציע שהחייל ימיר את דתו, ולטקס ההמרה יבוא הוא והמלכה. כך יהיה החייל החכם לבן משפחת המלוכה, ויקבל עושר וכבוד לרוב. החייל הרהר בליבו כי לאחר שהתנתק כל-כך ממשפחתו ומעמו אין לו עוד זיקה ליהדותו. מוטב אפוא שימיר את דתו למראית עין, ובסתור ליבו יישאר יהודי. הוא השיב בחיוב להצעת הצאר. בשעה היעודה יצאה מרכבת הצאר לדרכו, ובתוכה הצאר ואשתו, ועמם החייל ה'קנטוניסט'. נוסעים הם אל העיר קייב, שם ייערך ברוב פאר והדר טקס הטבלתו לנצרות. מלחמה פנימית קשה התחוללה בליבו של החייל. כנגד כל השיקולים התעוררה בו בעוז נקודת היהדות. פתאום החליט כי בשום פנים ואופן לא ימיר את דתו, ויהי מה! במהלך הנסיעה עברה המרכבה על גשר החוצה נהר גדול. בזעקת 'שמע ישראל', שאותה זכר במעורפל, זינק החייל מן המרכבה הישר אל מימיו הגועשים של הנהר... מתו של החייל גרם לניקולאי אכזבה מרה והותיר בו רושם עמוק. הוא נוכח כי למרות גזרותיו האכזריות אין הוא מצליח לעקור מליבם של היהודים את אמונתם. **סוף!**

פינת ההלכות "דין קורע ותולש בשבת" (סימן שם)

ב. מותר להשתמש בשבת בחיתולים חד פלגיים (שיטולים), וכן מותר להסידם כדי להחליפם בחיתולים נקיים, ואין איסור לא בהדבקתם ולא בהפרדתם, מפני שאינם עשויים לקיום. ומכל מקום יש להיזהר שבעת שמפריד את האיספלנית מהדבקתה, (כשמסיר את השיטול מהתינוק), יסירנה ויפרידנה לאט לאט, ולא בחיפזון ובבת אחת, כדי שלא יקרע מהבגד בעת הפרדתה, ואז גם אם במקרה נקרע הבגד, הרי זה בכלל דבר שאינו מתכוין ומותר. ומותר לפתוח ולהפריד את המדבקות הסגורות משעת הייצור, הואיל והגוזה הדבוקה על האיספלנית הודבקה על מנת להסירה בשעת השימוש, ובעת הייצור אין הכוונה בהדבקתן לקיום עולמית. ומ"מ מהיות טוב נכון לפתוח את המדבקות מערב שבת. וחיתולים שאחר פירוק האיספלנית והדבקתה אי אפשר בשום אופן להפרידה מהבגד מבלי לקרוע, והדבקתה היא לקיום, יש להחמיר מלהשתמש בהם בשבת. וכן יש להיזהר שלא להדביק את המדבקות של השיטול קודם זריקתו לאשפה, כיון שאז נשארת ההדבקה עולמית. (ילקוט יוסף שבת כרך ה עמוד קמג, ועמוד שצג)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"